

БЕОГРАД, Дечанска 14/5; тел/факс: 011/3236-259, 025/420-093
E-mail: sob@beograd.com, sindiso@sbb.rs

Ускоро и нов Закон о платама у јавним службама (јавном сектору)

У складу са Протоколом који је Влада РС још **05.09.2005.** закључила са репрезентативним синдикатима запослених у јавним службама, је отпочео маратонски посао око израде Закона о платама у јавном сектору (просвети, здравству, култури и социјалној заштити...) У првој фази израде Нацрта закона Влада је ангажовала међуресорни тим експерата министарства; рада, просвете и финансија и консултанте Сектора за међународни развој Владе Велике Британије (DFID). Циљ је био реформа система плата у јавним службама, која ће својом применом омогућити;

- Постојање нивоа плата потребног за запошљавање и задржавање одговарајућих кадрова и мотивисање запослених да ефикасно врше јавне услуге и тиме повећају ефикасност службе
- Функционисање система плата и разврставање послова како би се уважиле основне разлике у нивоима одговорности и нивоима знања и вештина потребних за обављање појединих послова и како би се оснажио процес одлучивања
- Функционисање система плата који подстиче резултате рада и стручни развој запослених.

У поступку израде почетне основе Нацрта закона урађена је евалуација послова у наведеним јавним службама у циљу провере механизма страних консултаната и извршено је вредновање **140** послова у овим јавним службама.

Након тога, по речима учесника, тромесечног рада извршена је **25.07.2006.** год. прва презентација концепта реформе плата у јавном сектору. Радна група састављена од представника репрезентативних гранских синдиката, представника стручних служби и ресорних министарстава просвете и рада, полазећи од почетне основе Структуре за разврставање и Фактор плана, након више радних састанака, израдила Структуру радних места у образовању коју можете видети у наставку текста. Тако је установљен попис типичних радних места која су разврстана на **12** нивоа сложености. Следи посао да се сва занимања у просвети нађу на овој листи и да се укрсте са листама типичних занимања у другим јавним службама како би се наставио посао на изради и других делова Закона.

За разлику од досадашњег начина утврђивања зараде запосленог и сложености радног места, који је досад преферирао углавном радно искуство и стручну спрему (знање, вештине и искуство), радна група овај пут узела за критеријуме;

- Одговорност за ресурсе, организацију рада и руковођење персоналом,
- Одлучивање,
- Сложеност и креативно размишљање,
- Контакт и представљање и (тек на крају као последњи критеријум);
- Знање, вештине и искуство.

Нажалост, овај посао иако доведен до пред крај никад није и довршен, иако је био предмет преговара и рада још готово годину дана, када је овај концепт усталом као и годину дана плате и пензије „замрзнут“. Уследио је наводни излазак из рецесије, па је тадашња влада „одмрзла“ плате и пензије и, шта више, усклађивала их са инфлацијом и половином БДП, покушавајући тако створити привид малог, али реалног, раста плата и пензија. Притиском појединих делатности на своје ресорне ministre, систем плата раније успостављен потпуно је разрушен и, уместо да постоји какав-такав баланс између послова исте сложености у виду плата за тај посао, десило се да је највећи део терета овог латентног „кресања“ плата у јавном сектору поднела управо просвета, док су други по одређеним (углавном измишљеним) разлозима кући носили богатије коверте, јер су добијали „наруквице“, једнократне помоћи, али континуирано сваки месец, увећане норме за по 30 сати месечно и на друге, такође веома маштовите, али у принципу незаконите поступке, приликом обрачуна исплате зарада.

Стога не чуди да се наш Синдикат свих ових „одмрзнутих“ година када су плате у просвети драматично падале, а нарочито у последње две године када су пале и испод републичког просека био за то да се установи систем зарада у виду платних разреда. Стога чуди што су друга три синдиката донедавно пружала отпор овом начину утврђивања политике плата у јавном сектору. Чак, шта више, три синдиката била су против потписивања Протокола у којем се тадашња Влада обавезала да ће кроз систем платних разреда вратити некадашњи однос у платама запослених у просвети који је нарушен и који је са некадашњег односа 1:3 пао на испод 1:2.

Међутим, коначно су се сва четири просветна синдиката усагласила да су за платне разреде, што је, уз активности које је провела нова Влада и Министарство за државну управу и локалну самоуправу довело до враћања у први план увођење више реда у плате запослених у јавном сектору.

Иако је циљани рок био јесен 2014., овај посао није довршен, већ је пролонгиран на почетак буџетске 2015. године, јер очигледно Влада и ресорна министарства нису урадила све предрадње како би се успоставио нов систем обрачуна исплате плата у јавном сектору. Елем, и поред изјава премијера и потпредседнице Владе и министарке за државну управу и локалну самоуправу да се ради на овом концепту и више пута поновљеног захтева да се синдикатима уважи тарифни суверенитет и да се укључе у преговоре око платних разреда, то није учињено све до септембра ове године. Наиме, тада је први пут Министарство реаговало на последњи допис четири синдиката од 03.09. да се и синдикати укључе у овај посао. Уследили су разговори у Министарству просвете и обећање да ће то бити учињено. Исто је почело да се реализује на начин да је државни секретар Министарства просвете Снежана Марковић синдикатима упутила кратак допис у коме их позива да се укључе „у веома одговоран посао за који имамо мало времена“ и у који су „са друге стране због разноврсности структуре организација и институција које су у домену нашег Министарства важно да (у овај посао) буду укључени представници што више облика организовања“, ма шта год то значило. У истом допису државна министарка наводи да се „због краткоће времена и оперативности, као и због остављања могућности да представници синдиката имају увид у рад свих група Министарство определило за рад путем форума, уместо састанака у просторијама Министарства“. Из овог би се дало закључити да Министарство нешто ради, а синдикати, једини власни да преговарају су скрајнути и могу на поменутом форуму читати велике мудрости теоретичара из Немањине, а можда и из наведених облика организовања.

Како се ради о изузетно важном послу, а за синдикате о приоритету над приоритетима, недопустиво је да се на овај начин решава судбина плата запослених у делатности од посебног друштвеног интереса, како су нас и до сад стално називале све „социјално одговорне“ власти. Додуше, коришћен је и термин „приоритетна делатност“, али, наравно, од свег тога користи није било никакве, јер је управо просвета од те велике брига највише и страдала.

Синдикат радника у просвети Србије је раније достављао Влади Републике Србије и ресорним министарствима своје виђење политике плата у просвети, односно јавном сектору, па је, без обзира на понижавајући ниво комуникације, првенствено са ресорним Министарством, које више ослушкује шта ће му рећи Министарство финансија или Министарство за државну управу и локалну самоуправу купује време, уместо да заступа интерес највеће јавне службе, одлучио да учествује у овом послу како не би испустио и ову минималну прилику да се његов глас ипак чује.

Презентацију „Реформа система плата у јавној управи“ као и брошуру „Транспарентно и правично: Нови систем плата у јавној управи Републике Србије“, као и општи опис платних група можете погледати на нашем сајту и Ваше евентуалне примедбе и предлоге доставити нашем секретаријату и нашој радној групи која је у овој фази укључена у посао израде Закона. Представници СРПС у радној групи су Хаџи Здравко М. Ковач, Слободан Брајковић и Јордан Станојковски.

Овом приликом достављамо Вам и Структуру типичних радних места у образовању, која је усаглашена још **10.08.2006.** године, како би могли и сами оценити због чега је изгубљено пуних **8** година, односно готово цела деценија и како је због „гурања проблема под тепих“ Србија, оптимисти би рекли стигла до ивице банкрота, а они други – банкротирала и довела јавни сектор, па самим тиме и просвету до овог очајног стања када се и ове бедне плате морају смањити и то по више основа – линеарног смањивања и смањивања због неплаћања минулог рада, а можда листа „кресања“ плата буде и шири јер струка, а и Фискални савет кажу да и ове уштеде неће бити довољне.

Радну групу сасвим извесно чека и међусекторско усклађивање како би се у платним разредима нашли сви јавни делатници чије се плате финансирају из неког од буџета, што би по први пут била праведнија прерасподела дела буџета намењеног за плате који тренутно износи **11%** БДП, а за који Влада намерава да га смањи на **8%**, као уосталом што намерава знатне уштеде да оствари и на „кресању“ пензија и да садашњи ниво финансирања са **13%** БДП „скреше“ на **10%**.

Још једном позивамо све запослене да уколико имају конструктивну идеју, хитно доставе Синдикату како би их проследили надлежнима у ресорним министарствима и како би се нашле у платним разредима за које је извесно да ће их ускоро усвојити Влада, па онда и Парламент, јер је први посао око ребаланса већ готово окончан и Закон о изменама Закона о буџету за **2014.** годину биће донет средином октобра, како би анулирао и изменио одредбе још увек важећег Закона о буџету за **2014.** годину по коме су плате и пензије требале бити симболички веће, а овим изменама и досад донетим законским одредбама биће значајно мање. Након тога сасвим је извесно појачавање активности око доношења буџета за **2015.**г. и, наравно, толико помињаног Закона о јавној управи у коме ће бити поменути платни разреди. У сваком случају, биће много оних којима ће овај Закон много однети, а да ли ће неком нешто донети, видећемо, и то ускоро!

СТРУКТУРА ТИПИЧНИХ РАДНИХ МЕСТА У ОБРАЗОВАЊУ

НИВО	НАЗИВ РАДНОГ МЕСТА
1	Ректор, проректор
2	Декан
3	Редовни професор, продекан
4	Ванредни професор, виши стручни сарадник, шеф катедре, генерални секретар Универзитета, професор струковних студија
5	Доцент, асистент са докторатом, предавач струковних студија, виши лектор-специјализација, секретар факултета, стр. Сарадник на Академији, шеф кабинета ректора, шеф фин. Службе на Универзитету, директори школа и предшколских установа
6	Сарадник у настави-асистент, лектор, наставник (теоријске, разредне наставе и практичне наставе са посебним захтевима), секретар школа, установа, шеф рачуноводства факултета, управник студентског дома у студентском центру, стр. сарадници (педагог, психолог, дефектолог)
7	Наставник (практичне наставе – медицинске, стоматолошке, електротехничке, технолошке струке), васпитач у дому ученика, библиотекар, медиотекар, финансијско-рачуноводствени послови)
8	Васпитач у предшколској установи, наставник (практичне наставе – фризер, столар, вртлар и др.)
9	Шеф кухиње, шеф техничке и других служби, рачуноводствени послови, лаборант на факултету, нутрициониста
10	Магационер, оператер, главни кувар, вођа смене, референт за смештај, радник на одржавању музичких инструмената, самостални књижничар, шеф сале, админ. и књиговодствени послови, референт, лаборант
11	Портир, домар, телефониста, графички радник, возач, ложач, помоћни магационер, столар, електричар, бравар, водоинсталатер, фригоматичар, молер, којач, аутомеханичар, аутоелектричар, шанкер, економ, месар, монтер централног грејања, продавац, руковалац парних котлова, радник у школској радионици, касир, конобар, архивски помоћник, књиговезац
12	Физички радник, спремачица, чистачица, курир, чувар, сервирка, помоћни кувар, радник у вешерају, вртлар, шталар, судоперка

Београд, 22.09.2014.г.

За Радну групу СРПС
проф. Хаџи Здравко М. Ковач